

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 21 грудня 2023 року

№ 31–1

Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни»

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни».

За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. У 2022 році Україна отримала пряму бюджетну підтримку Уряду США та інших донорів у межах Угоди про грант Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України (Додатковий грант до Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення) між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку й Міжнародною асоціацією розвитку (що діє як Адміністратор Цільового фонду багатьох донорів зі співфінансування Програми Другої позики на політику розвитку у сфері економічного відновлення для України) від 21.04.2022 № TF0B8350 (з урахуванням змін) (далі – Угода про грант, грант № TF0B8350). В країну надійшли кошти гранту № TF0B8350 у сумі 1,088 млрд євро, що еквівалентні 33,5 млрд гривень. Грант № TF0B8350 держава отримала на підтримку належної концептуальної основи макроекономічної політики з конкретною заборонаю використовувати кошти на окремі напрями, віднесені до категорії «Виключені видатки». Грантові кошти надійшли на єдиний казначейський рахунок та спрямовані на видатки загального фонду державного бюджету у травні 2022 року. Відстеження грантових коштів у частині недопущення

«Виключених видатків» є ускладненим, що зумовлено нестандартними умовами отримання гранту № TF0B8350, а також невизначенням в Угоді про грант вимог щодо звітування про використання цих коштів.

2. Проведений Рахунковою палатою аудит дав змогу дослідити напрями спрямування та встановити об'єктивні параметри обсягів використання коштів гранту № TF0B8350. Встановлено, що кошти гранту № TF0B8350 у травні 2022 року спрямовано на виплати 6,568 млн бенефіціарів – 30628,7 млн грн та виконання міжнародних зобов'язань – 2879,6 млн гривень. Аудит засвідчив, що грант № TF0B8350 відіграв значну роль у забезпеченні своєчасного отримання заробітної плати більшістю освітян (9753,7 млн грн) та медичних працівників (8651,3 млн грн). Крім того, завдяки гранту № TF0B8350 своєчасно надано державну допомогу найбільш уразливим верствам населення, зокрема малозабезпеченим сім'ям (1230,6 млн грн), особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю (1322 млн гривень). Державні виплати отримали внутрішньо переміщені особи (4735,3 млн грн) та отримувачі в рамках Програми «ЄПідтримка» (1867,9 млн гривень).

3. Аудит підтвердив відповідність умовам Угоди про грант напрямів використання коштів гранту № TF0B8350 та проведених у травні 2022 року виплат перевіреним бенефіціарам. Водночас вибірковими перевірками виявлено окремі невідповідності у частині бенефіціарів або здійснених їм виплат. Причина невідповідностей – недотримання вимог нормативно-правових актів України щодо призначення або виплати державних допомог, заробітної плати вчителям. Вже під час аудиту об'єктами контролю вжито заходів для усунення 60 відс. виявлених Рахунковою палатою невідповідностей, 37 отримувачами повернено кошти на суму 205,8 тис. гривень.

4. Важливо зазначити, що більше 5,4 млн реципієнтів, які отримали державні виплати у травні 2022 року за рахунок коштів гранту № TF0B8350, верифіковані Міністерством фінансів України (далі – Мінфін). За результатами верифікації Мінфін надав Міністерству соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики) та Міністерству економіки України (далі – Мінекономіки) 26,5 тис. рекомендацій на суму 89,1 млн гривень. Менше невідповідностей виявлено у програмах із давно встановленими механізмами розподілу коштів: допомога малозабезпеченим сім'ям (1933 рекомендації на суму 9,2 млн грн), особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю (640 рекомендацій на суму 1,6 млн грн), виплата житлових субсидій (12060 рекомендацій на суму 760,2 тис. гривень). Програма «ЄПідтримка» була новою, що і зумовило виявлення більшої кількості невідповідностей. У результаті Мінекономіки отримало від Мінфіну 11930 рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації, яка містить невідповідності, на суму 77,5 млн гривень.

Аналіз відповідей на вказані рекомендації, надані Мінфіном, виявив затримку на майже півтора року опрацювання близько 60 відс. рекомендацій, що впливає на визначення права на отримання та розмір державних виплат. За розрахунками аудиторів, сума коштів, яка підлягає поверненню неналежними

отримувачами за умови опрацювання цих рекомендацій, становить 62,7 млн гривень.

5. Під час аудиту виявлено інші проблемні питання, які не пов'язані з використанням коштів гранту № TF0B8350, але мають важливе значення для ефективності використання бюджетних коштів. Це стосується 205,9 тис. рекомендацій щодо проведення додаткової перевірки інформації, яка містить невідповідності, наданих Мінфіном Мінекономіки за результатами ретроспективної верифікації усіх 4740146 отримувачів у рамках Програми «Підтримка» після її завершення. Мінекономіки здійснило додаткові перевірки та підтвердило неналежне одержання допомоги 60 тис. працівниками бюджетних установ на суму 390 млн грн, з яких станом на 18.10.2023 повернено 105,1 млн гривень. Мінекономіки не проведено додаткових перевірок 145,9 тис. рекомендацій Мінфіну на суму 948,4 млн гривень. Це питання потребує особливої уваги з огляду на забезпечення соціальної справедливості, адресності державних виплат та ефективного використання бюджетних коштів.

З урахуванням викладеного Рахункова палата

ВИРІШИЛА:

1. Звіт про результати аудиту ефективності на тему «Пряма бюджетна підтримка Уряду США та інших донорів для забезпечення життєво важливих потреб населення України в умовах війни» (далі – Звіт) затвердити.

2. Звіт та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів з дня затвердження Звіту.

3. Звіт та рішення Рахункової палати в порядку інформування надіслати Комітету Верховної Ради України з питань бюджету.

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України в порядку інформування.

5. Звіт та рішення Рахункової палати надіслати Міністерству соціальної політики України та рекомендувати:

спільно з Національною соціальною сервісною службою України та структурними підрозділами з питань соціального захисту населення врегулювати ідентифіковані аудитом проблеми з метою повернення неналежних державних виплат – до 29.02.2024;

спільно з обласними військовими адміністраціями (обласними державними адміністраціями), районними військовими адміністраціями (районними державними адміністраціями) шляхом контролю забезпечити опрацювання рекомендацій Мінфіну працівниками структурних підрозділів з питань соціального захисту населення – до 29.02.2024;

поінформувати Рахункову палату про усунення виявлених недоліків і порушень.

6. Звіт та рішення Рахункової палати надіслати Міністерству економіки України та рекомендувати:

підготувати план перевірок рекомендацій Мінфіну з метою повернення неналежно виплачених коштів – до 31.01.2024;

провести додаткові перевірки інформації, наданої реципієнтами, шляхом залучення відповідних суб'єктів, спроможних здійснити таку перевірку, зокрема тих, які мають на це повноваження, розгалужену територіальну структуру, відповідні фінансові, технічні та людські ресурси, – до 31.03.2024;

поінформувати Рахункову палату про усунення виявлених недоліків і порушень.

7. Звіт та рішення Рахункової палати надіслати Міністерству фінансів України, Міністерству освіти і науки України, Міністерству культури та інформаційної політики України та іншим об'єктам контролю для розгляду і реагування.

8. Оприлюднити Звіт та рішення Рахункової палати на офіційному вебсайті Рахункової палати.

9. Заступникові Голови Рахункової палати Андрію Майснеру забезпечити надсилання до Верховної Ради України інформації про стан виконання об'єктами контролю цього рішення протягом 45 днів з дня отримання інформації від об'єктів контролю.

10. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Рахункової палати Андрія Майснера.

Т. в. п. Голови

Андрій МАЙСНЕР